

АНОТАЦІЯ

Проведено обробку гербарного матеріалу 2019 р., та здійснено польові дослідження 2021 р., представників підродів *Phalolepis* та *Acrolophus* встановлено їх спільний спектр фітофагів.

Виявлено, що фітофаги, які уражують види підродів *Acrolophus* та *Phalolepis*, представлені чотирма специфічними для роду *Centaurea* видами мух-осетниць (*Urophora affinis*, *U. quadrifasciata*, *Terellia virens*, *Chaetorellia acrolophi*), трьома специфічними для родини Asteraceae видами довгоносиків (*Larinus minutus*, *L. obtusus*, *Bangasternus fautsi*), та неспецифічними шкідниками-фітофагами, в першу чергу, різними видами клопів та сафлорною мухою (*Acanthiophilus helianthi*).

Вузькоспеціалізованих фітофагів, що уражують лише певний конкретний вид волошок підродів *Acrolophus* та *Phalolepis*, не виявлено. Відміни між *Phalolepis* та *Acrolophus*, пов'язані з шкідниками-фітофагами, обумовлені не спектром шкідників, а різним ступенем ураження шкідниками. Представники підроду *Phalolepis* уражуються шкідниками-фітофагами в середньому у 3,5 рази інтенсивніше, ніж *Acrolophus*, та мають в середньому 6 разів більше пошкоджених кошиків, ніж *Acrolophus*.

Показано, що шкідники-фітофаги суттєво знижують питому насінневу продуктивність *Phalolepis* порівняно з *Acrolophus* (в середньому, у 20 разів).

Випускна кваліфікаційна робота магістра викладена на 38 сторінках та ілюстрована 15-ма рисунками, містить 4 таблиці. Список використаних джерел включає 22 роботи.

Ключові слова: *Acrolophus*, *Phalolepis*, комахи-шкідники, фітофаги.